

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Brevis Institvtio De Salvtari Poenitentia Peccatoris

Viexmont, Claude de

Coloniae Agr., 1725

VD18 1361598X

Cap. III. Quòd latet vltimus dies, vt velut vltimus obseruentur omnes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50113)

die non e-
uademus.
Afferet v a
dies, quod
non anni
tulere cen-
tum, mors
enim nos v-
bique infe-
quitur, non
aliter quam
umbra
suum cor-
pus.

Quomodo
mors vin-
citur.

Seneca.

Quomodo
fabula,
sic &

vita, non
quamdiu,
sed quam
bene acta
sit, refert.

Secura
mens quasi
iuge conui-
uium,

Nulla vero
grauior pœ-
na quàm
mala con-
scientia.
Proverb. 15.
Spiritualis
consolatio.

Grauiſſima
est pœna
conscientia
mala,

& dum in lectulo membra ad somnum com-
posueris, crastinam lucem ne confidas te vi-
surum. Iam ex nunc taliter viue, vt in
hora mortis potiùs gaudeas, quàm timeas: vt
bene moriaris, disce bene viuere: & vt à ven-
tura ira fugias, dignos fac fructus pœnitentia.
Idem timor, qui inerit morienti, tibi as-
siduè insit in corpore viuenti. Sic mors ipsa
cùm venerit, vincetur, si priusquam venerit, à
te semper timeatur.

QVOD LATET VLTIMVS DIES,
VT VELVT VLTIMVS OBSERVEN-
TVR OMNES.

CAP. III.

AT dixeris: Heus tu, mortem mihi quo-
tidie imminere prædicis, suadésque, vt
mortem omnibus horis impendentem
paratus expectem. Eam equidem sæpius ex-
pectaui, & sæpius ad mortem paratus fui, nec
tamen, quamuis expectata, aduenit, sæpius spem
meam fefellit. Quid? eóne me compelles mi-
serum, vt mortem quotidie metuens, amit-
tam gaudia vitæ? R. Imò frater charissime,
audeo dicere, quòd non amittes gaudia vitæ:
quia secura mens quasi iuge conuiuium & ma-
ior tibi erit consolatio seruiendo Deo totius
consolationis, quàm mundo repleto miseriis.
Nulla est grauior pœna, quàm mala conscien-
tia: in qua cùm Deus non habetur, consola-
tio nulla inuenitur. O si vel levi quidem
gustu spirituales prælibasses delectationem,
præ

præ ea vilipenderes omnem aliam voluptatem, & curreres in vnguentorum illorum suauissimum odorem. Spiritualium virorum vides quidem cruces, sed eorum non vides vinctio- nes: eos exterius cernis abiectos, sed interius non discernis Deo plenos, delicata est spiritua- lis illa delectatio, nec omnino tibi tribuitur admittenti alienam. Iam, & mihi dicito, quòd ii dum Deo inculpate seruiunt, & mor- tem quotidie metuunt, amittunt gaudia vitæ?

Imò verò sit hoc sanè, idque pertinaciæ tuæ concedamus. Quid conquereris & apud te turbaris, quòd sæpius bene vixeris, & ad mor- tem paratus fueris, ea tamen quamuis expe- ctata non aduenerit? quòd nouissimorum tuo- rum memoria voluptates sæpius tibi abstule- rit, quæ homini vitiosissime sunt? O te foeli- cem, iterumque iterumque beatum: si quoti- die ad hunc modum mortem expectaveris: si quotidie talis fueris, qualis esse voles in articu- lo mortis: si ab adolescentia tua portaueris iugum domini: si semper vigilaueris, & su- per custodia tua steteris, quòd nescires, qua hora venturus esset dominus: beatus certè es, cum dominus venerit, te vigilantem inuenerit.

Voluit Deus mortis horam nos latere: vt dum incerti essemus, quando moreremur, semper ad mortem parati inueniremur: vt dum lateret vltimus dies, velut vltimus ob- seruarentur omnes. Velut si tibi plures pa- nes apponerentur, & in vno eorum venenum esse, tibi pro certo diceretur: nonne ab omni- bus his abstineres, ne forte veneno infectum

Cantic. 1.
Spirituali-
um virorum
exterius tor-
menta sunt,
interius co-
rum præ-
mia.

Præparatio
continua ad
mortem
bona est.
Thren. 3.
Basiliius de
morte.

Quemad-
modum qui
in nauigiis
dormiunt à
ventis ulro
aguntur,
etiam si ni-
hil sentiant,
sed curus
eos ad exi-
tum & por-
tum defert:
Sic & nos,
tempore
nostræ vitæ
præterfluen-
te, quasi
motu quo-
dam perpe-
tuo & inde-
fesso ad
suum quis-
que finem
occulto
cursu vitæ
nostræ festi-

assu-

namus.
Dies mortis
certus.
Similitudo.

Præfens vi-
ta meritò
est incerta.

Matth. 24.

Ibidem.

Lucæ 11.

Aegrotus
tempora
pœnitentiæ
petit, quæ
sanus
negligit.

Esa. 30.

assumeres! vnus mortis dies animæ tuæ pe-
riculosus est: sed quia eum nescis, idcirco
omnem diem suspectum habebis. Si enim sci-
res, quo tempore de præfenti sæculo exires,
aliud tempus voluptatibus, aliud pœnitentiæ
partiri posses: sciens quantum deberes viuere,
præscires quando à voluptatibus deberes ab-
stinere. At quoniam præfens vita semper in-
certa est, tantò magis subrepens semper time-
ri debet, quanto minus præuideri valet: sem-
per ergo vltimum diem debes metuere, quem
nunquam potes præuideri. Si sciret pater fa-
miliæ, qua hora fur veniret, vigilaret utique,
& non sineret perfodi domum suam, ideòque
& tu esto paratus, quia nescis, qua hora filius
hominis est venturus: serò an media nocte,
an galli cantu, an manè: ne cùm venerit re-
pente, inueniat te dormientem. Dominus dum
discipulis præcepit, Videte, vigilate, & orate:
postea subdidit, Quod vobis dico, omnibus di-
co, vigilate. Vigila ergo, frater charissime, si-
milis homini expectanti dominum suum, quan-
do reuertatur à nuptiis: vt cùm venerit & pul-
sauerit, confestim aperiat ei; vigilabis autem:
si omni hora eris paratus, quasi eadem sine du-
bio esses moriturus.

Quòd si te aliqua ægrotudo corripiat, si æ-
grotudinis signa vicina mortem denuncient:
inducias viuendi quæris, vt quæ commisisti, de-
flere possis: & ad agendam pœnitentiæ tempus
summo desiderio petis, quod modò acceptum
pro nihilo ducis. Tempus pœnitentiæ ad in-
ducias conuersionis accepisti, ideòque expe-
ctat

Et ait Dominus, ut misereatur tui: & tamen non solum commissa non defles, sed etiam quæ defleantur, auges. Si rem quampiam mutuo acceperis, ea assidue opus tuum operaris: apud te dicens, Cras à me tollenda est, sed corruptibile istud corpus ad animæ tuæ operandam salutem tibi à Domino datum, tuum non est, sed breui est à te repetendum: & tamen eo non solum animæ tuæ salutem operari negligis, sed etiam eius damnationem pœnè incessanter operaris: quanto vita tua est longior, tanto culpa tua fit numerosior.

Hesterno die mori potuisti, & mortuus non es: id igitur quod hodie viuis, tibi pro lucro deputare debes, tibi etenim à Domino prolongantur dies salutis & gratiæ, causa agenda pœnitentiæ & maioris consequendæ gloriæ, sicut ne somnus quidem sanctorum vacat merito, ita ne minimum quidem temporis transigere deberes sine opere meritorio. Sicut enim homines etiam ditissimi, & qui magnam seruorum familiam alere & sustentare possunt, plarumque vsque ad potentiorum famulatum sese demittunt: quibus dum seruiunt, multas naturæ commoditates sibi subtrahunt: sola (qua sæpius falluntur) spe & expectatione augendarum suarum fortunarum, ut scilicet domum domui, & agrum agro coniungant, ut officia officiis & sacerdotia addant sacerdotiis. Quod si hi qui multis opibus abundant, cum tanto labore nouas iugiter accumulunt: quæ tum maxime augentur, cum ne minima quidem lucra contemnuntur: quantum igitur in aggregandis

Mutuum
acceptum.
Notandum
bene.

Corpus
quod cir-
cumferi-
mus, non est
notrium,
sed Dei, bre-
ui repeten-
dum.

Pro lucro ti-
bi pone diē,
quicumque
laboras.
Quare dies
nostri pro-
longantur.
Somnus
sanctorum
meritorius.

Diuites di-
tioribus fa-
mulantes.

Notandum.
dis

Melius vi-
xisse opta-
mus mori-
turi omnes.

1. Corint.
15. Mansio-
nes multæ
in cælo, ita
& præmia
diuersa &
varia
Matth. 20.

Luc. 21.

Pro mini-
mo maius
accipimus.
Matth. 11.
Labor
transiit &
merces re-
manet.

Pœnitentia
cruciat, iu-
sticia tran-
quillat, vita
æterna glo-
rificat.

Quid faci-
endum ho-
mini, quum
incipit de-
fatigari in
suo opere.

Passio
Christi.
Luc. 24.

dis spiritualibus diuitiis, tibi Christi seruo la-
borandum esse credis? Quantumcunque bene
vixeris, & maiora bonorum operum lucra in-
cessanter accumulaueris, moriens tamen me-
lius voles vixisse, & maiora bonorum operum
lucra fecisse; nunc ea fac, dum viuis, quæ fe-
cisse voles, quando morieris. Stella à stella
differt claritate, & mansiones multæ sunt in
regno illo cœlestis gloriæ: quantò plura &
maiora bona feceris in terris, tantò maior glo-
ria te manet in cœlis: sicut nullum malum
impunitum, sic nec vllum bonum manet irre-
muneratum: omnes tui dies non minus quàm
capilli numerabuntur, & sicut nec capillus
de capite, ita nec momentum peribit de tem-
pore: maioribus laboribus, maiores dat retri-
butiones Dominus: qui licet modici videan-
tur in opere, magni tamen sunt in retributio-
ne. Habens hanc promissionem nunquam fa-
tigeris, nec graue Christi onus causseris: quod
teste ipso leue est & suaue.

Laborum tuorum meta est perbreuis, eo-
rum verò corona est perennis, appende id quod
hic pateris, ad id quod illic adipisci confidis:
non sunt condignæ passionis hujus temporis
ad præteritam culpam, quæ pro iis remittitur,
ad præsentem consolationis gratiam, quæ pro
iis immittitur, ad futuram retributionis glo-
riam, quæ pro iis promittitur. Ad tempus la-
borabis, ne in æternum inter injustos laborare
possis: ad modicum dolebis, sed sine fine gau-
debis. Quod si inter has molestias incipis la-
bi, propone tibi exemplum passionis Christi,
vide

vide, quid pro te pertulit, qui quare hæc perferret, non habuit. Si Christum Deum & hominem pati oportuit, & ita intrare in gloriam suam, quantò magis pro gloriæ illius adeptione pati te oportet vermiculum vilem? Quæcunque patiaris, non peruenies ad illas insultationes, ad illa flagella, ad illam purpuream vestem, ad illam spineam coronam, ad illam postremò ignominiosam dolorosamque crucem. Attende, quanta gloria ex laboribus tuis sine transitu attingitur, & iam fiet tibi brevissimum lenissimumque, quod transeundo laborabitur, si mentem tuam delectat magnitudo præmiorum, eam non deterreat magnitudo præmiorum, eam non deterreat magnitudo laborum. Si te labor deterret, merces inuitet: spes præmii tibi sit solatium laboris: ad magna præmia nisi per magnos labores non peruenitur, nisi quis legitime certauerit, non coronabitur. Quòd si mercator id quod magno sibi fore vsui sperat, quantò emat pretio, non curat: si etiam nautis minaces illi pelagi fluctus, si tempestates atque hyemes agricolis, si vulnera cædésque militibus, si grauissimi illi ictus plagæque pugilibus leues videntur atque tolerabiles, propter spem temporalium & pereuntium bonorum: multò magis cùm cælum proponatur tibi in præmio, & ineffabile illud gaudium: quod oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit: vbi si non liceret amplius manere quàm vnus diei mora, propter hoc solum innumerabiles huius vitæ dies pleni deliciis & circumfluentia tem-

Passiones Christi.
Spes præmii, solatium est laboris.
Omissionem, i.e. negligentiam ne queramus:
Afflictionem suis discipulis promisit Christus.
Et Paulus: Qui volunt, in Christo viuere, persecutionibus vexabuntur.
Chrysost.
Generosus athleta in stadio balnea non querit, nec mensam cibis & vini onustum: Hoc enim non est athleta, sed mollis & ignaui.
Nam athleta pugnat cum puluere, oleo, solis calore, sudore multo: Afflictione & angustia.
Certaminis hoc est & pugnandi tempus,

B

pora-

ergo etiam
vulneris ac-
cipiendi, &
dolendi, &
languinis
effundendi
tempus est.
2. Tim. 2.
1. Corint. 2.

Nota.

Arena est
hæc vi a, in-
quit, Chryf.
In arena
autem &
carraminibus
non
potest re-
misse agere
qui coro-
nandus est.
Matth. 20.

Sine perse-
uerantia
nec opus
meritum
habet.

Remissio,
securitas,
requies,
hæc emol-
liunt & dif-
fundunt
animum;
Tentationes
autem con-
solidant, ac
cum Deo
coniungunt,
quemad-
modum
Propheta
dicit

In calami-
tate memi-
nimus tui.
Et Psalmista.
Ad Domi-
num, cum

poralium bonorum rectè meritoque contemni
debeant. Non deberes igitur reputare ad la-
borem, in bono opere perseverantiam, & con-
tinuam præparationem ad mortem: quam si
heri euasisti, hodie forsitan non euades: afferet
vna dies, quod non anni tulere centum.

Perseuerandum tibi est in bono opere:
quia non qui bene cœperit, sed qui perseuera-
uerit vsque in finem, hic saluus erit. Frustra
bonum agitur, si ante vitæ terminum deseratur:
is frustra velociter currit, qui priusquam ad
metas perveniat, deficit. Magna quidem est
contra peccatum virtus pœnitentiæ, sed ei dun-
taxat, qui voluerit perseverare. Sine perseue-
rantia, nec opus meritum habet, nec labor
præmium, nec cursus brauium, nec seruitium
gratiam, nec pœna quantumlibet afflictiva co-
ronam. Si vis æterno sine fine carere suppli-
cio, & cælesti sine fine frui gaudio, necesse est,
vt Dei sine intermissione obedias præcepto.
Nec cum seruo illo Evangelico dicas, sicut so-
les, moram facit Dominus meus venire, ideo-
que incipis percutere conseruos tuos, mandu-
casque & bibis cum ebriosis. Veniet Domi-
nus Deus tuus in die, qua non speras, & hora
qua ignoras, & te malum malè perdet. Si pa-
tiens est & longanimis Dominus Deus tuus, si
tibi peccanti terrores intentat, & adhuc susti-
net: si venire citius differt, vt minus inueniat,
quod condemnet: noli eius patientiam & lon-
ganimitatem negligere: quia tibi tantò distri-
ctiorem iustitiam exercebit, quantò longiorem
patientiam ante iudicium prorogavit: & quem
vides

vides peccata tua diu patienter ferre, scias hunc aliquando etiam districtè iudicare.

tribularet, clamaui & ex. &c.

Matth. 24.

Deus expectatum grauius damnat.

Augustinus!

Omnis ma-

lus aut ideo

viuit, vt cor-

rigatur, aut

ideo viuit,

vt per ipsum

boni exer-

ceantur.

Valerius

lib. I. de me-

mo. distis.

Lento enim

gradu ad

vindictam

sui, diuina

procedit

ira, & tardi-

tatem

supplicii

grauitate

penat.

Mori semper

paratus.

Qualis vita,

finis ita.

In quo statu

moriesis, in

eo & iudi-

caberis.

Eccl. 7.

Itaque, frater charissime, semper sic viue, vt semper è vita paratus sis decedere: vigila in tempore omni, ne te imparatum inueniat aduentus Domini: te autem imparatum inueniet Dominus, si te imparatum inueniet dies vltimus: qualem te inuenerit Dominus, dum te vocabit, talem te iudicabit. Memorare novissima tua, & in æternum non peccabis: & siue bibas, siue comedas, siue quicquam aliud facias, semper in mentis tuæ auribus sonet illa extremi iudicii tuba, Surgite mortui, venite ad iudicium. Si qua tibi est præsentis temporis lætitia, nunquam tamen finalis iudicii amaritudo recedat à memoria.

QVANTA PRAESENTIUM VOLUPTATVM EST INAEQUALITAS, AD AETERNAS INFERNI POENAS.

CAP. IV.

NÈ quinquaginta quidem anni, vt reor tibi superesse possunt vsque ad extremam (quamuis longissimam) senectutem. Verum esto sane, frater charissime, vt tot adhuc annos victurus sis. & cœlitus tibi reuelatum fuerit, te non visurum mortem, donec adhuc quinquaginta illos annos plenè compleueris. Ne id quidem te auocare debet, quò minùs Deo seruire incipias, & ad eum per poenitentiam iam iam te conuertas. Imprimis voluptatum certa est breuitas, & ipsius quoque bre-

Voluptatum instabilitas, Voluptatum

